

WK IN BRAZILIË

Pas naar bed als Robben binnen is

Eugène Lebon (55) uit Sittard, voormalig politiechef, waakte tijdens het WK in Brazilië over de veiligheid van Oranje. Over het verbod op verborgen zijdeurtjes, het verjaardagscadeau van Louis van Gaal en *Beatlemania* bij het hotel. „Je zag de hekken gewoon omvallen.“

door Roel Wiche

Als je 's avonds rond de klok van elf over de boulevard van Ipanema wandelde, de hippe strandwijk van Rio de Janeiro, zag je hem af en toe staan, op het trapje achter de hekken voor het Oranje-hotel. Soms turend naar de zee, waar een imposant marineschip voor anker lag om het WK voor terroristen te behoeden. Maar vaak ook met een timmermansoog links en rechts kijkend, wachtend op de laatste spelers die terugkeerden van een restaurant. De werkdag van Eugène Lebon als veiligheidschef van het Nederlands elftal zat er op de vrije avonden van de internationals pas op als iedereen binnen was, en geen minuut eerder. In een land als Brazilië, voetbalgek maar ook bepaald niet ongevaarlijk, kun je wereldsterren als Arjen Robben en Robin van Persie maar beter niet te lang uit het oog verliezen. Al was het maar om te voorkomen dat ze onder de voet zouden worden gelopen door een dol enthousiaste menigte. „De eerste weken stond er een mooi hek langs de looproute van hotel naar spelersbus. Toen we eenmaal door de poele waren, hebben we daar politie neer moeten zetten. Je zag die hekken gewoon omvallen. Er waren fans die daar 24 uur stonden, dagenlang.“

Een halfjaar na het veeleisende, maar memorabele avontuur in Brazilië draait Eugène Lebon de film nog eens terug, thuis in Sittard. Op de bovenverdieping, in een kluis, bewaart hij zijn bronzen medaille. Ja, die was niet alleen bestemd voor de spelers en bondscoach van Oranje, maar ook voor de koks, masseurs en materiaalmannen. En voor de veiligheidschef dus. „Na de wedstrijd om de derde plaats tegen Brazilië kwam er bij het diner een doos op tafel. Met extra eremetaal. Ik had nooit gedacht dat ook de rest van de staf een medaille zou krijgen. Was totaal verrast.“

Hij heeft misschien wel de wonderlijkste duobaan van Nederland. In de weken waarin het in landenverre reizen zit, wordt Eugène Lebon keurig mee in de ambtelijke molen, als stadsdeelmanager van Geleen en Born. Leefbaar houden van buurten, vergaderen met wijklatforms. Maar als Oranje op pad is, draait hij de knop rigoureus om. Sinds 2012 is Lebon verantwoordelijk voor de veiligheid van de meest prestigieuze sportploeg van het land. Een job die hij mede te danken heeft aan zijn verleden bij de politie, waar hij 34 jaar werkte. „Ik was toen regelmatig commandant bij wedstrijden van Roda JC. Later werd ik veiligheidsadviseur bij de KNVB, waarna ik ook bij duels van het Nederlands elftal werd ingezet. Na het EK in Polen en Oekraïne kwam de vraag of ik bij de staf van Oranje wilde aansluiten. Daar heb ik geen seconde over hoeven na te denken. Een geweldige kans.“

De Sittardenaar stapte zo in een roemruchte traditie van het Nederlands elftal. Want over de *security* van Oranje zingen kleurrij-

ke verhalen rond. Zo vertelde Bertus Holkema - ooit bodyguard van Madonna en Mick Jagger - bij *Andere Tijden Sport* dat hij luciferhoutjes tussen de hoteldeuren van de internationals duwde, om te controleren of er niet iemand stiekem het nachtleven in dook. Na het houtje geknakt, dan waren de rapen gaar. Theo Damen, zijn opvolger, was met zijn kolossale krulsnor een bijna even grote attractie als Wesley Sneijder. Eugène Lebon beweegt zich wat minder opvallend in Circus Oranje rond, maar met zijn *007-instinct* ontgaat hem weinig. Voor een reis met het Nederlands elftal wordt alles grondig gecheckt. Je weet immers nooit of er een gek opstaat die kwaad wil. „Ik kijk wie er allemaal in ons hotel zit, zorg voor vervoer en voor beveiligers rond het trainingsveld. Ik inspecteer de omstandigheden in het stadion en de kleedkamer. Bij wedstrijden zit ik naast of achter de dug-out, zodat ik meteen kan inspringen als het nodig is. Ik kijk voortdurend rond, van de bank tot de spelerstunnel. Zo mis je heel veel doelpunten, ja. Die wondergoal van Robin van Persie tegen Spanje zag ik pas 's avonds op tv.“

Het WK in Brazilië was niet alleen een zinderend spektakel dat de hele wereld in zijn greep hield, maar ook een militaire operatie met napoleontische allure. Een legioen van 170.000 soldaten en politieagenten was op de been, bij escortes van de ploegen werden alle wegen schoongeveegd. Voor het *Caesar Palace*, het hotel van Oranje in Rio de Janeiro, patrouilleerde zes weken lang een pantservan van het leger. Het machtsvertoon stond in schril contrast met de liberale beveiligingsfilosofie rond het Nederlands elftal. Lebon: „Oranje verblijft altijd in een hotel dat in het centrum van een grote stad ligt. Nooit exclusief, er is altijd ruimte voor andere gasten. Waarom zouden we ons afzonderen? Een van de belangrijkste uitgangspunten is dat het Nederlands elftal benaderbaar moet zijn. In Porto Alegre, waar de wedstrijd tegen Australië werd gespeeld, hadden we een hotel bij het vliegveld. De manager zei met enige trots dat er een paar stiekeme zijdeuren waren. Nee, nee, hebben we toen gezegd. De spelers gaan en komen altijd door de hoofdingang, daar kunnen fans een handtekening vragen. Daar was hij stomverbaasd over.“

En zo waren er wel meer momenten waarop de *Magnum* - de Oranje-Machinene - de Brazilianen in verwarving achterliet.

“ De spelers waren in zee. Na 20 minuten kwamen filmploegen. Enorm geduw. Toen gaf ik een seintje: we gaan lopen.

Eugène Lebon, veiligheidschef Oranje

Eugène Lebon beleefde als veiligheidschef van

Oranje het avontuur van zijn leven in Brazilië. „Na de derde plaats kreeg ook ik een medaille. Ik was totaal verrast.“

foto Ermindo Armino

Waar Duitsland zich terugtrok in een fonkelnieuw, volledig afgelegen resort aan de Atlantische Oceaan en de Belgen kozen voor een eenzaam langdoed, sprongen Van Persie en co op een middag vrolijk de zee in op het reukel strand van Ipanema. De foto's haalden alle grote kranten van Brazilië. Chef de mission: Eugène Lebon. „Ik kreeg dat 's morgens te horen. Toen hebben we daarover discussie gevoerd. Kon dat wel? Maar Van Gaal had het afgesproken met de spelers. Toen heb ik afspraken gemaakt met de politie: hou het met een aantal agenten in de gaten, maar ga niet meteen een cordon vormen. In de eerste twintig minuten ging het nog redelijk relaxed. Maar toen kwamen er steeds meer strandgasten, toeristen, filmploegen. Het werd een enorm geduw. Toen heb ik een seintje gegeven: we gaan lopen.“ Al heel snel kwam het besef dat een herhaling niet verstandig zou zijn. Nederland groeide in het toernooi en de belangstelling, zo niet de gekte, nam met factor 10

toe. De *Grote Drie* in de populariteitspolls - Robben, Van Persie & Sneijder - zorgden bij het spelershotel geregeld voor Beatles-achtige tafereel. Volwassen moeders smeekten of Daley Blind met zijn engelengezicht naar buiten kwam. Intussen moest veiligheidschef Lebon voortdurend tussen alle scenario's schakelen. Gaan we door op het WK of moeten we naar huis? In de achtste finales tegen Mexico stonden we vijf minuten voor tijd nog met 1-0 achter. Ik kan me heel goed herinneren dat ik op mijn horloge keek. Het was tien voor zes. „Om middernacht zitten we in het vliegtuig“, zo dacht ik. Tien minuten later konden we weer vijf dagen blijven. Dat gaf een heel apart gevoel. Natuurlijk voel je de spanning, ik ben ook mens. Maar ik ben geen supporter, ik ben professional. Ik dacht steeds weer: wat moet ik nu allemaal gaan organiseren? Ook tegen Costa Rica, in de kwartfinale, keek hij op zijn horloge. Verlenging, de verbluffende keeperstombola van Van

Gaal, strafschoppen. Eruit of niet? Lebon beleefde de zenuwoplopende climax vanuit de spelerstunnel, de meest strategische plek. Binnen een paar seconden kon hij op het veld zijn, of in de kleedkamer. Tim Krul werd de held van de natie en er kwamen weer vier dagen bij. Halve finale, contra Argentinië, in São Paulo. Op 9 juli, ja,

uitgerekend op 9 juli. De verjaardag van Eugène Lebon. Terwijl iedereen in hoogspanning naar de wedstrijd toeliefde, richtte de bondscoach voor even de spotlights op de man die alles onopvallend opvallend in het oog hield. „Hij kwam me feliciteren en had ook een cadeau bij zich. Een portolootekening van het beeld

van Christus, hoog boven Rio de Janeiro. Die heeft mijn vrouw nu laten inlijsten. Dat is typisch Van Gaal. Hij hield iedereen bij elkaar. Dat gaf een groot gevoel van binding. In de Nederlandse media, vooral op tv, kreeg hij veel over zich heen. Maar dat is niet de Van Gaal zoals ik hem heb leren kennen. Hij is veel gemeedlijker en toegankelijker.“ Het mooiste cadeau had natuurlijk de finale moeten zijn, in het magische Maracana. Maar het werd na een nieuwe penaltythriller de troostfinale in Brasilia, waar Oranje met een indrukwekkende voorstelling de Brazilianen vernederde. Een paar uur later vloog de *sportploeg van het jaar* terug naar Nederland en was ook de missie van Eugène Lebon geslaagd. Iedereen had het overleefd, veilig en wel. En hij had niet eens de luciferhoutjes van Bertus Holkema nodig gehad. „Kijk, garanties dat alles goed gaat krijg je nooit. Maar er komt een moment dat je zegt: zoveel dingen kunnen er niet meer gebeuren.“